

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ กำนัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อการปรับปรุงวิธี สรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และ การศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ผู้วิจัยได้สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อ การปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธี สรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ กำนัน อยู่ในระดับน้อย
2. ประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี เพศ อายุ อาชีพ และ การศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

พื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากร คือ หัวหน้าครัวเรือน และมีรายชื่อในทะเบียนบ้านเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้น 11,9631 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้านเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้จากการคำนวณหาจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727) จำนวน 388 ครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 388 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาและรายได้

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการวัดระดับความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ กำนัน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไป ที่มีต่อความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป บรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติ ความถี่ และ ร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลระดับระดับความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ใช้ร้อยละ ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ นายกเทศมนตรี ตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างเพศ (2 ตัวแปร) ใช้การทดสอบด้วย t -test การทดสอบเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา (มากกว่า 2 ตัวแปร) ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจะทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงซ้อนด้วยวิธีการของ แอล เอส ดี (LSD : Least Significant Difference) ประมวลข้อเสนอแนะทั่วไป วิเคราะห์เนื้อหาสรุปเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็น

1. สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยระดับความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา จำนวน 388 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 57.20 เพศชายร้อยละ 42.80 อายุ ส่วนใหญ่อายุ 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.10 รองลงมา 18 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.70 และ อายุ 46 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.20 อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 59.80 ก้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 22.40 และอาชีพรับราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.80 การศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 45.10 มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. คิดเป็นร้อยละ 35.30 ปริญญาตรี หรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 11.90 และอนุปริญญา/ปวส. / ปวท. คิดเป็นร้อยละ 7.70 รายได้พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.80 รายได้ 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.40 และ 10,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.80

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยภาพรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อเทียบกับผลการสำรวจความคิดเห็นของสวนดุสิตโพล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในสายตาประชาชน ระหว่างวันที่ 28 – 29 มกราคม 2547 ในข้อประชาชนเห็นด้วยหรือไม่กับกระแสข่าวที่จะให้มีการสรรหาเพื่อแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผลการสำรวจพบว่าในภาพรวม พบว่าไม่เห็นด้วยร้อยละ 49.16 และเห็นด้วยร้อยละ 27.96 และไม่แน่ใจร้อยละ 22.89 เนื่องจากเป็นการขัดกับระบอบประชาธิปไตย อาจเกิดความไม่โปร่งใสในการสรรหาแต่งตั้ง และอาจมีการนำพรรคพวกตนเองเข้ามาปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยมาก 3 ข้อ และมีระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง 5 ข้อ เรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อ 6.การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อ 5. การได้มา

ซึ่งกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสรรหาอาจเกิดความไม่โปร่งใสในการสรรหาแต่งตั้ง ข้อ 3. การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสรรหาจะได้คนดี มีความรู้ความสามารถมาเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้อ 7. การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาทำให้แยกงานปกครองท้องถิ่น กับงานปกครองท้องที่ออกจากกันอย่างชัดเจน ข้อ 8. การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน ไม่เกิดความแตกแยกเป็นกลุ่มย่อยเนื่องจากสนับสนุน ผู้สมัคร ข้อ 2. การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาและให้อยู่ในวาระ 10 ปี ต่อเนื่องกัน โดยมีการประเมินทุก 5 ปี แต่ต้องอายุไม่เกิน 60 ปี ข้อ 4. การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสรรหาประชาชนได้ประโยชน์สูงสุดเพราะไม่ต้องคำนึงถึงคะแนนเสียง อาจเป็นเพราะว่า และข้อ 1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่กระทรวงมหาดไทยมีแนวคิดที่จะเปลี่ยน การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากการที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือก มาเป็นการให้ คณะกรรมการสรรหาโดยมีนายอำเภอ เป็นประธาน ประชุมราษฎรแต่งตั้งกรรมการสรรหา ภาคประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิ ฝ่ายละ 3 คน นายอำเภอแต่งตั้งภาคราชการ 3 คน เป็น กรรมการ เมื่อได้ผู้ผ่านการคัดเลือกแล้วให้เสนอชื่อผู้ผ่านการสรรหาแล้วให้ผู้ว่าราชการแต่งตั้ง เป็นกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน ต่อไป

1.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา
 เนื่องจากงานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการ ปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นแนวความคิดของกระทรวงมหาดไทย ที่จะ เปลี่ยนวิธีการได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทยซึ่งผู้วิจัยได้สืบค้น งานวิจัยในเรื่องนี้แต่ไม่ปรากฏ ถึงแม้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองจะได้ทำวิจัย ในเรื่องนี้หลังจากที่มีเสียงคัดค้านอย่างมากมาในการเปลี่ยนวิธีการได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ผลการวิจัยในเรื่องนี้ก็ไม่มีเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถนำผลการ วิจัยเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นได้ จึงขอนำเสนอผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างเพศ พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง เพศ ชาย และหญิง ไม่แตกต่างกัน

1.3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง อายุ ไม่แตกต่างกัน

1.3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างอาชีพ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง อาชีพ ไม่แตกต่างกัน

1.3.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างการศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง การศึกษา ไม่แตกต่างกัน

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีข้อเสนอแนะซึ่งผู้วิจัยได้เรียงความถี่ในแต่ละประเด็น ควรแก่การนำเสนอดังนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นผู้นำการเผยแพร่ข่าวสารของทางราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรดูแลและป้องกันที่สาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้านไม่ให้ถูกบุกรุก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องดูแลป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรมีบทบาทในการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาหรือร่วมจัดทำงบประมาณ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญควรแก่การนำอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ซึ่งไม่เป็นที่ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย อาจเป็นเพราะว่าการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ผ่านมาก็ไม่สุจริตและเที่ยงธรรมมีการซื้อเสียง คนที่มีความตั้งใจที่จะเข้ามารับใช้สังคมก็ไม่มีโอกาสเข้าสู่ตำแหน่ง ขณะเดียวกันการที่จะเปลี่ยนจากการเลือกของประชาชนมาเป็นการสรรหากจากคณะกรรมการตามแนวคิดของกระทรวงมหาดไทย ประชาชนก็ไม่มั่นใจในความเที่ยงตรงและเป็นกลางของคณะกรรมการผู้สรรหา กล่าวคือจะเลือกโดยตรงหรือใช้วิธีสรรหากก็ไม่แน่ใจในความเที่ยงตรงของทั้งสองระบบ อีกทั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนก็มีความตื่นตัวกับการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการบริหารจัดการที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วและทันกับความต้องการ ซึ่งตรงกันข้ามกับบทบาทหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่จะต้องตรวจสอบปัญหา ก่อนแล้วจึงรายงานให้อำเภอหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบก่อนจึงจะเข้ามาแก้ไขทำให้การช่วยเหลือปัญหาในท้องถิ่นไม่สามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงที จึงทำให้บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันในสายตาประชาชนในท้องถิ่นมีความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งแยกออกเป็นรายข้อ รวม 8 ข้อ ได้ผลการศึกษาตามข้อ 2.2.1 – 2.2.8 ดังนี้

2.2.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่กระทรวงมหาดไทยมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนการได้มา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากการที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือก มาเป็นการให้คณะกรรมการสรรหาโดยมีนายอำเภอ เป็นประธาน ประชุมราษฎรแต่งตั้งกรรมการสรรหาภาคประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิ ฝ่ายละ 3 คน นายอำเภอแต่งตั้งภาคราชการ 3 คน เป็นกรรมการ เมื่อได้ผู้ผ่าน

การคัดเลือกแล้วให้เสนอชื่อผู้ผ่านการสรรหาแล้วให้ผู้ว่าราชการแต่งตั้งเป็นกำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้าน ต่อไป พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้ว อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนโดยทั่วไปอาจจะยังไม่ทราบถึงแนวคิดของกระทรวงมหาดไทย ที่จะเปลี่ยนรูปแบบ การสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้านใหม่ อีกทั้งแนวคิดที่จะเปลี่ยนรูปแบบการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กระทรวงมหาดไทยไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงวิธีการหรือ รูปแบบที่จะเปลี่ยน ซึ่งแม้จะมีการประชุมราษฎรเพื่อแต่งตั้งกรรมการสรรหาภาคประชาชน ซึ่ง เป็นการทำประชาคมโดยเปิดเผยซึ่งอาจทำให้ผู้เข้าร่วมขาดอิสระในการลงประชามติเนื่องจาก เกิดความเกรงใจหรือเกรงกลัวอิทธิพลของผู้ที่เสนอตัวเข้ามาเป็นกรรมการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้านภาคประชาชน รวมทั้งการที่ประชาชนทั่วไปให้ความสนใจกับการเลือกตั้งใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ มากกว่า จึงทำให้ความคิดเห็นในข้อนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.2.2 การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาและให้อยู่ในวาระ 10 ปี ต่อเนื่องกัน โดยมีการประเมินทุก 5 ปี แต่ต้องอายุไม่เกิน 60 ปี พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย แล้วอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า แนวคิดที่จะเปลี่ยนการได้มากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากการที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือก มาเป็นการให้คณะกรรมการสรรหา โดยให้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในวาระ 10 ปี ต่อเนื่องกันโดยมีการประเมินทุก 5 ปี แต่ต้องอายุไม่ เกิน 60 ปี ประชาชนที่มีสิทธิในการคัดสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแบบเดิมอาจจะไม่มีความมั่นใจ ว่าเมื่อได้กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านที่ผ่านการคัดสรรแล้วอยู่ในวาระ 10 ปี และต้องประเมิน ทุก 5 ปี นั้นเป็นการเข้ามาดำรงตำแหน่งที่มีระยะเวลาสั้น ถึงแม้จะมีการประเมินทุก 5 ปี อาจ เป็นการทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมและเสียสิทธิในการตัดสินใจที่จะเลือกบุคคลใด บุคคลหนึ่งเข้ามามีส่วนในการเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน ตลอดทั้งยังไม่มั่นใจว่าคณะกรรมการ ประเมินมีหลักเกณฑ์ในการประเมินอย่างไร ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินมากน้อย แค่ไหน จึงทำให้ความคิดเห็นนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.2.3 การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสรรหาจะได้คนดี มีความรู้ ความสามารถมาเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสรรหาสามารถเลือกคนที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาได้ตรงกับความต้องการ ซึ่งตรงข้ามกับการคัดเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ คัดเลือกโดยให้ประชาชนในพื้นที่เป็นลงคะแนนคัดเลือกซึ่งไม่สามารถคาดหวังได้ว่าใครจะ

ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

2.2.4 การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสรรหาประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด เพราะไม่ต้องคำนึงถึงคะแนนเสียง พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนยังไม่มีเชื่อมั่นว่าจะได้รับประโยชน์สูงสุดเพราะบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทันท่วงที อีกทั้งบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในปัจจุบัน ถึงแม้จะมีกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ต่างๆ ให้อำนาจไว้แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้มอบหมายอำนาจให้ จึงทำให้บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่เด่นชัด จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนในข้อนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.2.5 การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสรรหาอาจเกิดความไม่โปร่งใสในการสรรหาแต่งตั้ง พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนยังไม่มั่นใจคณะกรรมการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะทำหน้าที่ให้ประชาชนเชื่อถือได้มากนักน้อยเพียงใด หรืออาจจะเลือกพรรคพวกของตัวเองเข้ามา และที่สำคัญทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะเลือกใครเข้ามาเป็นตัวแทนของชุมชน จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

2.2.6 การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนยังมีความหวงแหนสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่จะเลือกใครเข้ามาเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในลักษณะการร่วมทำประชาพิจารณ์ซึ่งสอดคล้องกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจเอง จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

2.2.7 การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาทำให้แยกงานปกครองท้องถิ่นกับงานปกครองท้องถิ่นที่ออกจากกันอย่างชัดเจน พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันมีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ต้องผ่านการสมัครรับเลือกตั้ง แต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากประชาชนตามกฎหมายการปกครองท้องถิ่น ที่ต้องคอยดูแลปัญหาต่างๆ ในหมู่บ้าน ถึงแม้จะเป็นการใช้กฎหมายคนละฉบับแต่เป้าหมายที่แท้จริงคือการที่ได้มีการร่วมกันที่จะทำให้

ประชาชนและชุมชน มีความเป็นอยู่ที่ดีโดยไม่เห็นความแตกต่างระหว่าง งานปกครองท้องถิ่น กับงานปกครองท้องที่จึงทำให้ความคิดเห็นขึ้นอยู่กับานกลาง

2.2.8 การได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีสรรหาทำให้ประชาชนในหมู่บ้านไม่เกิดความแตกแยกเป็นกลุ่มย่อยเนื่องจากสนับสนุนผู้สมัคร พบว่า เมื่อเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้ว อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าการได้มาซึ่งกำนันผู้ใหญ่บ้านโดยวิธีสรรหานั้น ประชาชนยังไม่มั่นใจว่าจะสามารถป้องกันความแตกแยกเนื่องจากการสนับสนุนผู้สมัครได้อีกทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มาจากการสรรหาอาจสร้างความแตกแยกเป็นกลุ่มย่อยได้เนื่องจากประชาชนอาจคิดว่าคณะกรรมการสรรหาไม่โปร่งใส จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนในข้อนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา จากการวิจัย ได้ผลการศึกษาดังข้อ 2.3.1 – 2.3.4 ดังนี้

2.3.1 เพศ ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง เพศ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เพศหญิง และเพศชาย มีความคิดเห็น ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างเพศหญิง และเพศชาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ความสนใจและความสำคัญต่อวิธีการได้มาซึ่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งผู้เสนอตัวเข้ารับการคัดเลือกเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ล้วนแต่เป็นคนในหมู่บ้านผูกพันกับวิถีทางการดำเนินชีวิตในหมู่บ้านมาอย่างยาวนาน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้านระหว่างเพศ ไม่แตกต่างกัน

2.3.2 อายุ ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ อายุ 18-30 ปี อายุ 31-45 ปี และ อายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความตื่นตัวในการออกไปใช้สิทธิในการลงคะแนนคัดเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นการเลือกบุคคลเป็นตัวแทนของหมู่บ้านในการที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มกีฬา กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ

กับส่วนราชการ ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล พัฒนาชุมชน นายอำเภอ เป็นต้น ซึ่งแต่ละกลุ่มกิจกรรมมีผู้ร่วมกลุ่มที่มีทุกกลุ่มอายุ จึงทำให้ความคิดเห็นการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.3.3 อาชีพ ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างอาชีพ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง รัฐบาลราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น/รัฐวิสาหกิจ และค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็น ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพต่างกัน ยังไม่ทราบถึงวิธีการที่ กระทรวงมหาดไทยจะทำการปรับเปลี่ยนวิธีการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากการให้ ประชาชนเลือกมาเป็นการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา อีกทั้งการเปลี่ยนมาเป็นการสรรหา ยังไม่เป็นที่แน่นอน เป็นเพียงแนวความคิดที่จะปรับ เปลี่ยนการได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทั่วไปทราบ ตลอดจนประชาชนทั่วไปคิดว่า การเปลี่ยนมาเป็นการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แทนการให้ ประชาชนเป็นผู้เลือก ตนเองถูกจำกัดสิทธิและตัดการมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นการเลือกตัวแทนของประชาชนที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับผู้ใช้สิทธิเลือก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมากที่สุด จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่าง อาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.3.4 การศึกษา ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ตอนต้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. อนุปริญญา / ปวส. / ปวท. และปริญญาตรี หรือสูงกว่ามีความคิดเห็น ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีการศึกษาต่างกัน ยังไม่ทราบถึงวิธีการที่ กระทรวงมหาดไทยจะทำการปรับเปลี่ยนวิธีการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากการให้ ประชาชนเลือกมาเป็นการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา อีกทั้งการเปลี่ยนมาเป็นการสรรหา ยังไม่เป็นที่แน่นอน เป็นเพียงแนวความคิดที่จะปรับ เปลี่ยนการได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทั่วไปทราบ ตลอดจนประชาชนทั่วไปคิดว่า การเปลี่ยนมาเป็นการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แทนการให้

ประชาชนเป็นผู้เลือก ตนเองถูกจำกัดสิทธิและตัดการมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นการเลือกตัวแทนของประชาชนที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับผู้ใช้สิทธิเลือก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมากที่สุด จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้านระหว่างการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะที่จะได้นำเสนอ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอันอาจเป็นประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบาย ในการนำไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนองตอบการแก้ไขปัญหาโดยให้คนในท้องถิ่น แก้ปัญหาของท้องถิ่นเอง โดยให้ประชาชนมีบทบาทเลือกสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง เมื่อรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเปลี่ยนไป กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการ ปกครองได้เสนอวิธีปรับเปลี่ยนวิธีการได้มาซึ่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากการที่ให้ประชาชนเป็น ผู้คัดสรร มาเป็นวิธีสรรหาโดยให้มีคณะกรรมการสรรหาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองควรทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนก่อน จึงสรุปผลวิธีการที่จะได้มาซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ ไม่ใช่กำหนดวิธีการคัดสรรขึ้นมาใหม่โดยตัดสิทธิ์การตัดสินใจภาคประชาชนออกไปทำให้ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมซึ่งขัดกับหลักการประชาธิปไตย และทำให้ประชาชนสับสน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงระบบการคัดเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแบบใหม่ นำเป็นห่วงอย่างยิ่งว่าจะ ก่อให้เกิดระบบอุปถัมภ์เฉพาะคนของทางราชการ เพราะการตั้งกรรมการ 3 ฝ่ายเพื่อทำการ คัดเลือกนั้น นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง ตลอดจนขั้นตอนสุดท้ายในการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำนาจแต่งตั้งคือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งต่างก็ล้วนเป็นคนของภาคราชการ เช่นนี้แล้ววิธีการ คัดเลือกดังกล่าวจึงมีความหมายไม่ต่างกับการแต่งตั้ง โดยการจัดตั้งของภาคราชการ รวมทั้ง ปัญหาเรื่องของการใช้เงินแลกกับตำแหน่ง จะง่ายยิ่งกว่าเดิมหรือไม่ เมื่อระบบการคัดเลือกแบบ

ใหม่ จำกัดวงการค้าสติใจอยู่กับคนเพียงไม่กี่คน คุณเหมือนว่าถึงวันนี้ซึ่งของทางราชการ ยังไม่มีใครตอบและยืนยัน ได้อย่างชัดเจนว่าเรื่องเช่นนี้จะ ไม่เกิดขึ้น และหากเกิดปัญหาขึ้นจริง อะไรคือมาตรการมารองรับเพื่อแก้ปัญหา การอ้างเหตุผลกำนัน ผู้ใหญ่บ้านว่า เป็นพนักงานฝ่ายปกครองของรัฐ มีสถานภาพเป็นผู้ช่วยนายอำเภอ จึงต้องให้มีการคัดเลือกเพื่อมาเป็นมือเป็นไม้ของทางราชการ และหากให้มีการเลือกตั้งจะพะวงอยู่กับการหาเสียง และจะไม่สนใจในการพัฒนาหมู่บ้าน เป็นเหตุผล ไม่น่าจะฟังขึ้นเพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แม้จะมีสถานภาพเป็นผู้ช่วยนายอำเภอ แต่สำคัญไปกว่านั้นยังมีสถานภาพเป็นผู้นำหมู่บ้าน คอยรักษาความมั่นคงและดูแลทุกข์สุขของลูกบ้าน รับเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ตลอดจนเป็นตัวแทนประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อนำนโยบายของรัฐบาลลงไปสู่หมู่บ้าน ดังนั้นผู้ที่เข้ามารับตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับฉันทานุมัติโดยชอบจากชาวบ้านในหมู่บ้าน มากกว่าที่จะให้มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง โดยคนของทางราชการ เช่นเดียวกันปฏิเสธไม่ได้ว่า การคัดเลือกกำนัน ผู้ใหญ่ บ้านแบบใหม่ ก็จำเป็นต้องอยู่ในสถานะเดียวกันอย่างเลียง ไม่พิน เพียงแต่แตกต่างกันตรงที่จะพะวงว่าประชาชนไม่เลือก หรือพะวงว่าจะไม่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการ เช่นเดียวกันแม้จะมาจากการเลือกตั้ง แต่บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ก็ไม่สามารถตัดขาดจากแนวนโยบายการบริหารงานของทางราชการ และยังเห็นการร่วมมืออย่างแข็งขันกับทางราชการมาตลอด โดยเฉพาะชัยชนะเหนียวเสพติดของรัฐบาลชุดปัจจุบัน จนได้รับการยกย่องว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีบทบาทอย่างสูง ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบการปกครองพิเศษซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาจัดการดูแลท้องถิ่นของตนเองโดยมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ชัดเจน บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บางอย่างไปซ้ำซ้อนกับหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีสถานะเสมือนเป็นตัวกลาง เป็นทั้งตัวแทนของราชการและ ตัวแทนของราษฎรไปพร้อมๆกัน โดยรับนโยบายของทางราชการบ้านเมือง ไปสู่ราษฎรให้ปฏิบัติ และนำปัญหาความต้องการของราษฎร ไปให้ทางราชการได้ทราบ ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขให้ จึงไม่ใช่เป็นนักการเมืองท้องถิ่นและไม่เป็นเครื่องมือ ในทางการเมืองระดับใดๆ แต่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายด้านการปกครอง ดูแลทุกข์สุขของราษฎรหลายอย่างหลายประการ เช่น การเป็นอนุญาโตตุลาการไกล่

เกลือ ข้อพิพาทของราษฎรที่มีปัญหาขัดแย้งกัน เป็นต้น รวมทั้งการดูแลความสงบเรียบร้อย ของท้องที่และประชาชน ซึ่งภารกิจต่างๆเหล่านี้มักการเมืองท้องถิ่น เช่น อบต. ไม่มี ด้วยเหตุที่ คุณลักษณะแห่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันดังกล่าวแล้ว จึงเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแตกต่างจากนักการเมืองระดับท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ บำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎรตามภารกิจของ กระทรวงมหาดไทย เกือบทั้งหมด ดังนั้น การมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เท่ากับรัฐมีกลไกระดับรากหญ้า จะทำให้การพัฒนาสังคมความมั่นคงของ มนุษย์ด้านต่างๆ ตามนโยบาย ของรัฐบาลประสบความสำเร็จได้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สามารถสนองตอบต่อนโยบายการจักระเบียบสังคมได้ดียิ่งในหลายๆ ด้าน เช่น การจักระเบียบสังคมตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในปัจจุบัน การป้องกันปราบปรามยาเสพติด การส่งเสริมวินัยคุณธรรมสังคมในด้านต่างๆ เป็นต้นบทบาทที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องปรับเปลี่ยน เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว เช่น

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรได้รับการพัฒนากระบวนการอำนวยความสะดวกคุณธรรมเสริมสร้างบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านข้าราชการฝ่ายปกครอง โดยการพัฒนาความรู้ความสามารถ ด้านการสืบสวนสอบสวน การชันสูตรพลิกศพให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่พักพิงของประชาชน
2. ปรับปรุงระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานการอำนวยความสะดวกคุณธรรมในหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง และส่งเสริมการเปรียบเทียบความแพ่งในหน้าที่ของนายอำเภอการประนอมข้อพิพาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนฝึกอบรมและพัฒนาความรู้
3. ส่งเสริมบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการประนอมข้อพิพาท และให้องค์กรประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการแก้ไขข้อพิพาทร่วมกัน เพื่อให้ขัดแย้งได้รับการแก้ไขและยุติโดยเร็ว
4. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแกนนำในตำบล หมู่บ้าน รวมทั้งผู้ประสานพลังแผ่นดิน ร่วมกันทำประชาคม ตรวจสอบ และติดตามผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาลป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะในหมู่บ้านชน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ณรงค์ให้เห็นโทษของยาเสพติด
5. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีบทบาทร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือนให้มีประสิทธิภาพ วางระบบการแจ้งเตือนภัย การป้องกันและการเตรียมการก่อนเกิดภัย การบรรเทาสาธารณภัย และ

การให้ความช่วยเหลือบูรณะฟื้นฟูภายหลังเกิดภัย ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและแผนเฉพาะกิจต่าง

6. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้ประชาชนจากกลุ่มต่าง ๆ ได้ร่วมกันในรูปการทำประชาคม และนำปัญหาที่แสดงออกไปขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ๆ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยตามนี้

3.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างอำเภอสมเด็จ และอำเภออื่นๆ ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

3.2.2 ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการปรับปรุงวิธีสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ระหว่างจังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่